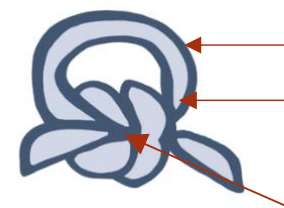

Rugsėjo 9-oji TARPTAUTINĖ VAISIAUS ALKOHOLINIO SINDROMO DIENA

1. Nėra saugios alkoholio dozės nėštumo metu. Nulis alkoholio – nulis rizikos.
2. Vaisiaus alkoholinis sindromas (VAS) – pati dažniausia nėštumo metu įvykusio kūdikio smegenų pažeidimo ir visą gyvenimą besitęsiančių mokymosi sunkumų priežastis.
3. VAS yra plataus spektro sutrikimas, galintis pasireikšti skirtingais požymiais. Egzistuoja daug sindromo sunkumo laipsnių, ir VAS kiekvienam pasireiškia savaip.
4. Nėštumo metu alkoholis gali paveikti bet kurią negimusio kūdikio organizmo sistemą. Literatūroje teigiama, jog net 400 skirtingų medicininių diagnozių yra siejamos su VAS.
5. Dažnai **VAS spektro** (VASS) sutrikimai yra nepastebimi. VAS sergantys asmenys išoriškai gali atrodyti visiškai sveiki, tačiau patirti socialinių sunkumų kasdieninėse veiklose ar situacijose. Tik 1 iš 10 turi specifinių išorinių požymių, sukeltų alkoholio poveikio vaisiui nėštumo metu.
6. Didžioji dalis asmenų su VAS yra įprastų intelektinių gebėjimų. Tačiau sindromo paveikti asmenys gali patirti emocinių ar psichologinių sunkumų kasdieninėje veikloje. Dėl šios priežasties daugumai asmenų, sergančių VAS, būtinos paramos grupės, teikiančios pagalbą ir palaikymą visą gyvenimą.
7. Asmenys su VAS gali turėti atminties ir suvokimo, taip pat motorinės veiklos, klausos, regos ir sensorinių funkcijų sutrikimų. Svarbu atminti, jog šių asmenybių pasaulio suvokimas kiek skiriasi nuo įprastai besivystančių žmonių pasaulėžiūros.
8. Asmenims, sergantiems VAS, gali prireikti pagalbos siekiant geriau suvokti bei vertinti tarpasmeninį bendravimą, taisykles, savo bei aplinkinių jausmus bei atliekant užduotis. Dažnai šios asmenybės ne nenori, o negali atlikti tam tikrų veiklų, tad svarbu kartu rasti individualių problemos sprendimo būdų.
9. Chronologinis VAS sergančių asmenų amžius dažnai neatitinka jų emocinės brandos, kuri vystosi kiek lėčiau. Svarbu žvelgti į socialinę ir emocinę VAS sergančio asmens brandą kaip į individualų procesą bei vadovautis visapusiško palaikymo bei kantrybės principais.
10. Asmenys, sergantys VAS, priklausomai nuo ligos sunkumo, geba puikiai mokytis iš gyvenimiškų patirčių bei tobulėti. Tam itin reikšminga saugi ir pozityvi gyvenimo bei mokymosi aplinka, artimųjų bei aplinkinių palaikymas.
11. Asmenys su VAS, kaip ir kiekvienas, tenori jaustis saugūs, suprasti, būti laikomi visaverte visuomenės dalimi, bei, svarbiausia, mylimi ir vertinami.
12. Neįmanoma pasveikti ar „išaugti“ iš VAS. Tai – visą gyvenimą lydintis sutrikimas, stokojantis specifinio gydymo.
13. Geriausias būdas apsaugoti negimusį kūdikį nuo VAS – abiem partneriams susilaikyti nuo alkoholio bei kitų psichoaktyvių medžiagų vartojimo planuojant nėštumą bei nėštumo metu.
14. Sindromą diagnozuoti, kiekvienam paveiktam asmeniui suteikti ankstyviausią pagalbą ir paramą nėra lengva, kadangi sindromas nėra priskirtas prie neįgalumo kategorijos bei susiduriama su įvairiais etiniais ir socialiniais sunkumais.
15. **VAS YRA 100% IŠVENGIAMAS.**

VAS mazgas

Mėlyna spalva simbolizuoja priklausomybių prevenciją.

Sidabrinė spalva simbolizuoja smegenų pažeidimą, įvykusį negimusiam kūdikiui dar nėštumo metu.

Mazgas simbolizuoja vaisiaus virkštelę bei smegenis, kurie yra pažeisti alkoholio poveikio.